

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

28 במאי 2006.

מנהיג ה"חזבאללה" מתפאר ביכולת ארגונו לקיים מאזן הרתעה מול ישראל על מנת להצדיק בזירה הפנים- לבנונית את המשך קיומו של ה"חזבאללה" כארגון חמוש ולהדוף את טענות מתנגדיו, תומכי "הסדר החדש" בלבנון.

כללי

1. בנאום מתלהם לרגל יום השנה ליציאת צה"ל מלבנון התפאר מנהיג ה"חזבאללה" ביכולת ארגונו לקיים מאזן הרתעה מול ישראל באמצעות יותר מ-12,000 רקטות שבידי הארגון, המאיימות על צפונה של ישראל. הוא גם הביע מחויבותו לשחרור קרוב של אסירים לבנונים הכלואים בישראל ולסילוק ישראל מ"חוות שבעא". בכך מנסה ה"חזבאללה" להציג עצמו כמגנה של לבנון ולהדוף תביעות מבית ומחוץ לפירוקו מנשקו. בנאום מתלהם נוסף הוא עודד את הפלסטינים להמשיך במערכת הטרור נגד ישראל תוך שהוא מתפאר כי ה"חזבאללה" הוא זה שפתח את עידן פיגועי ההתאבדות בסכסוך עם ישראל.

נצראללה נואם בפני באי ישיבת "ועדת תרבות ההתנגדות": "להתנגדות יש יותר מ-12,000 טילים... כל צפון פלסטין הכבושה נמצא בטווח של טילי ההתנגדות..." (טלוויזית "אלמנאר", 23 מאי)

הרקע לנאומים ומטרותם

2. כמידי שנה ציין ה"חזבאללה" ב-25 במאי את "חג ההתנגדות והשחרור", יום השנה ליציאת צה"ל מ"אזור הביטחון" בשורה של אירועים: עצרות, תהלוכות, נאומים, העלאת זכר המחבלים ("השהידים") שנהרגו במהלך העימות, טקסי הזדהות עם משפחותיהם, טקסים בבתי הספר ובאוניברסיטאות ואף מופע זיקוקים ברחבת מבצר הבופור שבדרום לבנון. אירועים לציון יום השנה ליציאת צה"ל, בהם השתתפו נציגי תנועות "אמל" ו"חזבאללה", נערכו גם בקרב קהילות לבנוניות באפריקה, באירופה ובאמריקה הלטינית.

3. יום השנה ליציאת צה"ל מלבנון והאירועים סביבו נוצלו ע"י ה"חזבאללה" לשם הדיפת לחצים המופעלים עליו בכדי שיתפרק מנשקו ולשם **צבירת הישגים בזירה הפנים – לבנונית**. בנאומו של מנהיג הארגון חסן נצראללה ב"ועידת תרבות ההתנגדות" (קרי, תרבות הטרור) בלטה במיוחד התרברבותו **ביכולות הצבאיות** שרכש ארגונו, ובפרט איום הרקטות על צפון ישראל בה מצויות תשתיות צבאיות וכלכליות החיוניות לקיומה. יכולות אלה של ה"חזבאללה" יוצרות לדבריו **מאזן הרתעה** מול ישראל ובו בזמן יכולות מבצעיות **לקדם השגת יעדיו** ובמרכזם מחויבותו **לשחרור אסירים לבנונים** (טרוריסטים) שבידי ישראל ולהוצאת ישראל מ"חוות שבעא".

4. תיאור אופייה ה"תוקפני" של ישראל והמענה שבידו משמשים בידי נצראללה **כמנוף להצדקת קיומו של ה"חזבאללה" כארגון חמוש המחזק את צבא לבנון**, במסגרת תפיסת "אסטרטגיית הגנה" **לאומית לבנונית**, שהוצגה על ידו במסגרת הדיאלוג הלאומי הלבנוני. זאת תוך הדיפת הקריאות מבית ודרישות הקהילה הבינלאומית ומועצת הביטחון **לפרק את ה"חזבאללה" מיכולותיה הצבאיות** (לאחר ששאר המליציות הלבנוניות פורקו מנשקן) **ולאכוף את סמכותו ומרותו של הממשל הלבנוני בדרום לבנון** ובשאר חלקי לבנון.

נאומו של חסן נצראללה בפני באי "ועידת התרבות העממית"

5. בנאום מתלהם בפני באי "ועדת תרבות ההתנגדות העממית", אחד מהאירועים לרגל "חג ההתנגדות והשחרור", הדגיש מנהיג ה"חזבאללה" חסן נצראללה את חשיבות המשך קיומו של ה"חזבאללה" כארגון חמוש כחלק מ"אסטרטגיית הגנה לאומית", אותה הוא מנסה לקדם במסגרת הדיאלוג הלאומי הלבנוני. להלן עיקרי דבריו (טלוויזית "אלמנאר", 23 במאי):-

א. תיאור אופיה ה"תוקפני" של הישות הישראלית, בה נצראללה אינו מכיר. נצראללה פירט את מה שהוא מכנה "האיום הישראלי" שקיומו נותן, בראייתו, לגיטימיות להמשך הלחימה נגד ישראל: "אם האחים בשולחן הדיאלוג [הלאומי הלבנוני] יכירו בכך שישראל היא האויב אזי ניתן להשלים את הדיון. אבל אם נניח שישראל אינה האויב אזי אנו מבזבזים את הזמן... משום שללא אויבים אין לחימה, אין מלחמה ואין עימות". לשיטתו של נצראללה קיומו של האויב הישראלי מחייב את המשך העימות, והעימות מחייב "לגבש אסטרטגיית הגנה לאומית" בה יהיו שותפים כל חלקי העם הלבנוני ולא רק ה"חזבאללה".

ב. הבלטת יכולת ההרתעה שרכשה ה"חזבאללה" לדבריו מול האויב הישראלי:-

1) אזור צפון ישראל מוצג כ"נקודת תורפה". לדבריו ישראל הינה מדינה בעלת צבא חזק וכלכלה חזקה, המסתייעים ע"י ארצות הברית, אולם לישראל יש גם "נקודות תורפה", שהגיאוגרפיה היא אחת מהן. נתוני היסוד הגיאוגרפים מעניקים ללבנונים יתרון בלחימה נגד ישראל, המכונה ע"י נצראללה "הישות הישראלית בפלסטין הכבושה". זאת משום שאזור הצפון חיוני לישראל מבחינה כלכלית (תיירות, נמלים, מפעלי תעשייה, חקלאות) ומבחינה צבאית (בסיסי צבא ושדות תעופה).

2) לארגון ה"חזבאללה" יכולות מבצעיות המאפשרות לו לסייע לצבא לבנון החלש וליצור מאזן הרתעה מול ישראל: "להתנגדות יש יותר

מ- 12,000 טילים (אם לא 13,000)... לכן אני יכול לומר שכל צפון פלסטין הכבושה נמצא בטווח של טילי ההתנגדות. זהו המינימום כמובן. ובאשר למה שהוא רחוק יותר מהצפון [קרי, לטילים שהטווח שלהם מגיע מעבר לצפון ישראל]... נשאר את הדבר בסוד. הצפון הזה נמצא היום בטווח טילי ההתנגדות. נמליו, בסיסיו, מפעליו וכל מה שנמצא בו [בצפון]. הדבר יוצר איזון בין צפון פלסטין לבין דרום לבנון [ולבין] כל לבנון... יש לנו יכולת להשמיד מטרות חשובות ורגישות מאוד בצפון פלסטין הכבושה..."

3) נצראללה מתרברב כי בהבל פה יש ביכולתו להבריח את תושבי צפון ישראל לתל אביב: "היום אם אופיע בטלוויזיה ואומר לתושבי ההתנחלויות של צפון פלסטין הכבושה¹ בשם חזבאללה: אני מייעץ לכם לרדת תוך שעתיים למקלטים. כולם יהיו בת"א... לבנוני [קרי, נצראללה]... בשם ההתנגדות הכישרונית והמנצחת הזאת, יכול במשפטים קצרים לחולל שינוי גדול בצפון פלסטין הכבושה... האם זהו [מקור] כוח ללבנון או [מקור] חולשה?... " [נצראללה המתרברב נמנע כמובן מלהתייחס למחיר ששילמה לבנון בעבר ושהיא עלולה להמשיך לשלם בשל תוקפנות מעין זאת נגד ישראל...].

ג. באמצעות היכולות המבצעיות של ה"חזבאללה" ניתן יהיה לשחרר את חוות שבעא². נצראללה ממשיך ומתרברב באומרו כי אם יזכה לתמיכה עממית ולתמיכת הממשל הלבנוני אזי "הישראלים יעזבו את הגבעות וההרים הללא ויצאו מאדמתנו תוך חודשים ספורים כפי שהם יצאו [מלבנון] ב- 25 במאי [2000]..."

ד. התחייבות נצראללה להחזרת האסירים הלבנונים הכלואים בישראל "בקרוב מאוד, מאוד, מאוד", כפי שהוא הבטיח בנאום לרגל יום השנה

¹ נצראללה משתמש במונחים ה"התנחלויות" ו"צפון פלסטין הכבושה" על מנת להביע את שלילת קיומה של ישראל והעדר הלגיטימיות של הישובים הישראליים, שאינם אלא התנחלויות בלתי חוקיות (גם ארגוני הטרור הפלסטינים משתמשים בטרמינולוגיה דומה). המונחים הללו משקפים את כוונותיו האמיתיות של נצראללה: לרתום את לבנון לשירות האסטרטגיה האיראנית של המאבק בישראל עד לחיסולה.

² התביעה הלבנונית בעניינן של "חוות שבעא" [מורדות הר דב] אינה מקובלת על הקהילה הבינלאומית והאו"ם הרואים באזור זה חלק מרמת הגולן.

לתפיסתו של סמיר אלקנטאר³ [נצראללה מרמז לחטיפת בני ערובה ישראלים כ"קלפי מיקוח" לשחרור אסירים לבנונים].

עיקרי דבריו של חסן נצראללה בעצרת המונים בצור

6. חסן נצראללה נשא נאום מתלהם נוסף בעצרת המונים שהתקיימה בצור ב-25 במאי לרגל יום היציאה של צה"ל מלבנון. להלן עיקרי דבריו (טלוויזיית "אלמנאר", 25 במאי) :-

נצראללה קורא לפלסטינים להמשיך בעימות עם ישראל בהדגישו כי החזבאללה היא זאת פתחה את עידן פיגועי ההתאבדות כאמצעי מרכזי להכנעת ישראל. (טלוויזת "אלמנאר", 25 מאי)

א. פיגוע ההתאבדות שביצע המחבל המתאבד ("אסתשהאדי" במקור) אחמד קציר בצור בנובמבר 1982 בבניין הממשל הישראלי בצור הוא זה שפתח את עידן פיגועי ההתאבדות בסכסוך עם ישראל: "אחמד קציר חנך את עידן פעולות ההתאבדות ("אלעמליאת אלאסתשהאדיה") בסכסוך עם האויב הישראלי... זוהי גם הפעם הראשונה בהיסטוריה של הסכסוך הערבי – ישראלי, שבמסגרתה בוצעה פעולה אחת, באמצעות מהלומה אחת ואיש אחד, ושבה נהרגו מאה קצינים וחיילים [ישראלים]". נצראללה מונה שמות מחבלים מתאבדים נוספים שפעלו בשורות ה"חזבאללה" בלחימה נגד צה"ל בלבנון ומוסיף כי "שיירת המתאבדים [שהחלה בלבנון] נמשכה בפלסטיין...".

³ המדובר בדוויזי מהר הלבנון חבר ארגון הטרור הפרו-עראקי של אבו אלעבאס, אשר נידון למאסרי עולם מצטברים בשל השתתפותו בפיגוע טרור בנהריה ע"י חולייה שהגיעה בדרך הים (1979) בפיגוע נרצחו בני משפחת הרן ז"ל והשוטר אליהו שחר ז"ל. את רצח בתם בת הארבע של דני וסמדר הרן, ביצע סמיר קנטאר במו ידיו. ישראל סירבה בעבר לשחרר את קנטאר במסגרת המו"מ עם ה"חזבאללה".

ב. במסר המופנה לפלסטינים קורא להם נצראללה להמשיך בעימות הנוכחי (ה"אינתיפאדה") שהחל מספר חודשים לאחר נסיגת צה"ל מלבנון. נצראללה ציין כי פיגועי ההתאבדות שבוצעו ע"י ה"חזבאללה" בלבנון הם אלו שגרמו לישראל תבוסה משפילה וגרמו לה לצאת מלבנון באופן חד צדדי וללא תנאי. הניצחון הלבנוני, לטענתו, הביא לקריסת "תוכנית" הקמת "ישראל הגדולה" מהנילוס ועד לפרת [מיתוס נפוץ שאין לו אחיזה במציאות] ואילץ את ישראל למקד מאבקה לשימור שליטתה ב"פלסטין רבתי". ה"אינתיפאדה" (קרי, מערכת הטרור) הפלסטינית, שהביאה לתוכנית ה"התכנסות", מסמנת לטענת נצראללה את תחילת הסוף של תוכנית "ישראל הגדולה". אולם, מוסיף נצראללה, במסר המופנה לפלסטינים: "איני אומר שזהו סוף התבוסה. עלינו להמשיך בעימות".

פעילי "גדוד לוחמי הג'האד" השייך ל"פת"ח"/"גדודי חללי אלאקצא" מתאמנים בלבנון (מתוך כתבת על "ההתנגדות הפלסטינית", טלוויזית "אלמנאר", 25 מאי)

ג. קריאה להעביר סיוע כספי לפלסטינים כמענה ללחצים שמפעיל עליהם ע"י הקונגרס האמריקאי [את הלחצים על ה"חמא"ס" מצג נצראללה כלחצים המופעלים על העם הפלסטיני]. נצראללה ציין כי מי שמעניק כיום כספים לעם הפלסטיני נתפס ע"י הקונגרס כטרוריסט וכתומך בטרור. לפיכך (בהתרסה) קורא נצראללה לכל הלבנונים להיכנס לרשימת הטרור ולערוך מגבית לבנונית שתימשך עשרה ימים למען העם הפלסטיני. הכסף ייאסף ע"י "רשות הסיוע להתנגדות האסלאמית" (גוף של ה"חזבאללה"), אולם מי שירצה יוכל לתרום כספו באמצעות מוסדות אחרים ובלבד שהכסף יגיע לעם הפלסטיני.

ד. מחויבות ל"שחרור" חוות שבעא ול"שחרור" אסירים לבנונים. בסוף הנאום שב נצראללה והדגיש את מחויבות ה"חזבאללה" (ומחויבותו האישית) "לשחרר" את האדמות הלבנוניות הכבושות [קרי, "חוות שבעא"] ולשחרר את האסירים הלבנונים הכלואים בישראל ובתוכם את סמיר קנטאר, טרוריסט שביצע רצח נתעב, אותו הפך נצראללה לסמל האסירים הלבנונים.

תגובות בזירה הפנים לבנונית

7. חתירתה של ה"חזבאללה" לשמר את נשקה ואת יכולותיה המבצעיות – טרוריסטיות תחת המעטפת של תפיסת "אסטרטגיית ההגנה הלאומית" מעוררים התנגדות בקרב תומכי עצמאותה של לבנון. טפח מכך נחשף בשני מאמרים שהופיעו בעיתון "אל מסתקבל" שבבעלות משפחת חרירי, המבטא קו אנטי-סורי ומשמש במה לכוחות התומכים בעצמאות לבנון.

8. שני פרשנים שיעים בכירים (קאסם קציר ונציר אלאסעד) פרסמו ערב יציאת צה"ל מלבנון (22 ו-23 במאי) שני מאמרים המפרטים את "נקודת התורפה" ואת הבעייתיות הרבה שבמשנתו של חסן נצראללה וקוראים לו להכין תשובות עליהם לקראת המשך הדיאלוג עליהם. להלן עיקרי הביקורת כלפי ה"חזבאללה" שהוטחה בשני המאמרים הללו: -:

א. ה"חזבאללה" אינה מכירה במדינה הלבנונית והיא מקיימת "צבא מקביל לצבא של המדינה" גם לאחר שחרור דרום לבנון. התוויית "אסטרטגיית הגנה" הינה זכות מובהקת של המדינה ולא של ה"חזבאללה". בלבנון נוצרה עתה הזדמנות היסטורית להקים מדינה עם צבא חזק לאחר שלבנון השתחררה מהכיבוש הישראלי ומהחסות הסורית אולם "מה שה'חזבאללה' מציע רחוק מאוד מההיגיון של הקמת מדינה".

ב. ה"חזבאללה" מתעקשת על כך שנשקה ישמר עד מועד בלתי מוגדר ואין היא מציבה יעדים מוגדרים שלאחר השגתם היא תסכים להתפרק

מנשקה. העמעום בסוגיה זאת משמעותו היא שגם אם תצליח ה"חזבאללה" להביא לשחרורן של "חוות שבעא" ולהחזרת האסירים הלבנונים שבידי ישראל עדיין היא תמשיך לשמור על נשקה.

ג. ה"חזבאללה" כארגון חסות של איראן: מחבר המאמר שואל מה תהייה עמדתה של ה"חזבאללה" אם יתלקח עימות אמריקאי - איראני ויהפוך לכדי מלחמה אזורית? האם ה"חזבאללה" יישאר ניטרלי או ישתלב בעימות לצד איראן? [ויגרור אליו את לבנון...], האם ה"חזבאללה" "פועל כעתודה אזורית עבור ציר אזורי [סורי - לבנוני]?"

ד. ה"חזבאללה" כפועל בשירות האינטרסים של סוריה והפלסטינים: מחבר המאמר שואל מדוע ה"חזבאללה" אינו פועל כדי להגן על כל האדמות הלבנוניות ועל כל האינטרסים הלבנוניים? מדוע הוא אינו מגנה גם את "מעשי התוקפנות" המתבצעים נגד לבנון ונגד צבא לבנון ע"י סוריה והפלסטינים?

ה. נשק ה"חזבאללה" כמפר מאזני הכוח הבינעדתיים בלבנון: משמעות שמירת כוחו הצבאי של ה"חזבאללה" הינה שהעדה השיעית תמשיך להחזיק בנשק בניגוד לשאר העדות. מחבר המאמר מעלה את השאלה מדוע יימצא נשק רק בידי ה"חזבאללה" והעדה השיעית?